

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Riddarens förskola

Giltighetstid: 2022-12-01 –2023-11-30

Ansvarig rektor: Anna-Karin Noteby

Biträdande rektor: Katarina Wallner

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

För att Riddarens förskola ska vara en trygg förskola arbetar vi för att: Vi ska vara öppna och modiga i vår kommunikation gentemot varandra och ha en samsyn i vårt arbetssätt och förhållningssätt för bästa möjliga möten med barn som vuxna.

Bemötandet ska vara respektfullt och utgå från de grundläggande värden som finns i skollagen och förskolans läroplan. För att barnen i framtiden ska bli goda samhällsmedborgare vill vi arbeta förebyggande mot samtliga diskrimineringsgrunder. Vi ska arbeta främjande mot alla diskrimineringsgrunder och för att vi ska säkerställa att det sker kommer de att finnas i förskolans årshjul. Under året genomförs planerade aktiviteter med barnen med koppling till diskrimineringsgrunderna, t ex Rocka sockorna, uppmärksamma andra kulturers högtider. Vi gör ett medvetet val när vi lånar böcker på biblioteket för att lyfta diskrimineringsgrunder och motverka stereotyper. Vi fortsätter att arbeta med kompisböcker som ett reflektionsmaterial tillsammans med barnen. Pedagogerna ska fördjupa arbetet med värdegrundsfrågor och konkretisera dessa med barnen och varandra på ett tydligt sätt både i vardagliga rutinsituationer som i planerade aktiviteter. Exempelvis: Hur kan man göra när någon är ledsen? Trösta, visa/säga förlåt, bjuda in i leken... Varje år läser vi relevant litteratur om likabehandlingsarbete, och avsätter tid för diskussion och kollegialt lärande på APT. På detta vis når vi en samsyn. Litteratur kan vid behov köpas in till förskolan. Vi deltar vid av Sundsvalls kommun erbjudna seminarier/fortbildning inom likabehandling. Vi genomför även Skolverkets webbkurs, Identitet, jämställdhet och digitalisering i förskolan. Alla vårdnadshavare får information om att förskolan har en likabehandlingsplan vid tex inskolningen, vid föräldramöten och utvecklingssamtal.

3. Kartläggning av riskområden

Vi har under hösten funderat på vilka högtider vi firar. På vilket sätt firar vi på Riddarens förskola? Vi har ställt oss frågan: För vem? Detta har blivit aktuellt för oss då vi har barn från fler kulturer än tidigare på förskolan.

Det är också frågor som aktualiserats under pandemin. När bjuder vi in föräldrar och vad i vår verksamhet bör vi visa upp?

Utifrån att vi har fler familjer med annat modersmål ställer vi oss frågan:

När vi fram med information till alla föräldrar, överbryggar vi språkbarriärerna på ett framgångsrikt sätt?

4. Mål för arbetet

Vårt mål är att få kunskap om vilka traditioner som våra barn har i hemmet och vi vill försäkra oss om att alla, oavsett modersmål har tillgång till samma information. Vi vill att alla barn och vårdnadshavare förstår vilka traditioner vi firar på förskolan och varför. Vi skapar delaktighet genom att vårdnadshavare får dela med sig av de traditioner de har i hemmet.

5. Handlingsplan

Under våren kommer vi att arbeta vidare med dessa frågor i arbetslaget utifrån läroplanen och även stämma av med vårdnadshavare vilka traditioner de har hemma. Vi ser över hur vi kommunicerar med föräldrar med annat modersmål.

Vi fortsätter lyfta frågan i våra pedagoggrupper och dokumenterar löpande våra diskussioner. Vi kommer att genomföra en enkät till vårdnadshavare med frågor gällande traditioner. Biträdande rektor ansvarar för frågan i pedagoggrupperna och respektive arbetslag ansvarar gentemot vårdnadshavare.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Arbetet med dokumentationen kring förskolans högtider och traditioner har påbörjats.

7. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Barnen kommer vara delaktiga genom att få påverka hur högtider och traditioner ska genomföras, bland annat genom att rösta på vad som ska sjungas vid högtidsfiranden.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar klasslärare/mentor.

- Klasslärare/mentor kontaktar omgående utsedd kontaktperson(er) med fördjupad kunskap om kränkning, trakasserier och diskriminering.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
- Skyndsamt anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Förskolechef/rektorer utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet.

Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• Funktionsnedsättning

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshinderande.

• Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan

denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skall inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.